

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **F. M.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, čj. OAM-425/VL-07-HA08-2007, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2008, čj. OAM-425/VL-07-HA08-2007 se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 15. 8. 2008 rozhodl žalovaný správní orgán o neudělení mezinárodní ochrany žalobci, a to s odkazem na ust. § 12, § 13, § 14 a §§ 14 a) a 14 b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Žalobce ve své žalobě namítal, že správní orgán rozhodoval se zřejmou neznalostí situace v zemi jeho původu, když uvedl, že mohl využít ochrany tamních

orgánů, byl nezákonně všemocnou policií vězněn a fakt, že zem původu opustil bez platného cestovního dokladu nemůže dokazovat, že jeho osoba není předmětem zájmu státních orgánů Turecka. Žalobce žádal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Písemné vyjádření žalovaného ze dne 14. 11. 2008 popřelo oprávněnost žaloby, správní orgán považoval za objasněné, že žalobce opustil zem původu kvůli jednání policie, kterému byl vystaven jako člen strany DTP a domnělý přívrženec kurdských povstalců. Žalovaný odkazuje na podrobné odůvodnění svého rozhodnutí s tím, že žalobce neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, z níž by bylo možné vyvodit, že byl v zemi původu pronásledován. Byl v zemi původu vyslýchán a jak sám uvedl, poté vždy propuštěn, neboť na něho policie nic neměla a protože je strana PKK, s níž měl spolupracovat, považována za teroristickou, nelze uváděné jednání policie považovat za pronásledování žalobce pro zastávání politických názorů ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný pak byl přesvědčen, že se řádně vypořádal i s neexistencí podmínek potřeby doplňkové ochrany a navrhl zamítnutí žaloby.

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl o žalobě bez nařízeného jednání, a to se souhlasem obou účastníků řízení, když dne 22. května 2009 pod sp. zn. 29 Az 37/2008 žalobu jako nedůvodnou zamítl. Odkázal na žádost žalobce ze dne 4. 6. 2008, v níž žadatel uvedl, že byl členem strany DTP, straně pomáhal dodáváním oblečení a potravin. Jeho členství bylo důvodem pro dvoutýdenní uvěznění v červenci 2007, neboť jeho strana byla blízká PKK, tuto považují státní orgány za kurdskou povstaleckou stranu, několik jeho kamarádů bylo zabito, v místě, kde žil s rodinou, docházelo i k bombovým útokům. Dne 13. 1. 2008 přicestoval legálně letecky do ČR, odjel autem do Německa, odkud byl v květnu 2008 navrácen, nemá se již kam vrátit, byl by uvězněn. Tyto své důvody pak podrobněji uvedl v pohovoru, provedeném dne 11. 6. 2008, na policejní stanici byl odveden asi desetkrát, ptali se ho na bratra, který již nežil, byl obviňován ze spolupráce s povstalcí. Krajský soud po zhodnocení a přezkoumání věci dospěl k závěru, že závěr správního orgánu o legitimitě prověřování spolupráce žalobce se stranou, považovanou za teroristickou, je ze strany státních orgánů Turecka oprávněný, v jednání, popsaném žalobcem, azylově relevantní pronásledování neshledal a s ohledem na podklady, shromážděné žalovaným, nespátl v situaci žalobce ani hrozbu azylově relevantní vážné újmy pro případ jeho návratu do země původu.

Žalobce se proti rozsudku krajského soudu bránil kasační stížností, uvedl, že v jeho případě nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav věci, a to v důsledku zastaralých a nepřiléhavých informací. Žalovaný vycházel při svém rozhodování z Hodnotící zprávy z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU ze dne 6. 11. 2007, kterou vypracovala Evropská komise, ta však dle přesvědčení žalobce neměla být použita, neboť se jedná o diplomatický dokument, poskytující z tohoto důvodu zkreslený (politický) náhled na situaci v Turecku. Situaci v zemi původu je přitom třeba zjistit z aktuálních a nezaujatých zpráv, které hodnotí situaci v dané zemi ve všech aspektech. Žalobce považuje dále za nepoužitelnou pro svůj případ i Informaci, poskytnutou expertem německého Spolkového úřadu pro migraci a

uprchlíky (BAMf) na zasedání pracovní skupiny Evropské komise EURASIL ve dnech 14. – 15. 12. 2005, z níž též žalovaný vycházel, neboť žalobce opustil Turecko 13. 1. 2008. V této souvislosti totiž apeloval na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2005, čj. 3 Azs 390/2004, z něhož vyplývá potřeba posouzení důvodnosti obav z pronásledování žadatele posuzovat dle situace v době bezprostředně předcházející jeho odchodu ze země. Zpráva tak nemohla reagovat na skutečnosti, k nimž došlo v průběhu r. 2007. V době odchodu žalobce z Turecka, na počátku r. 2008, zahájila turecká armáda vojenskou vzdušnou i pozemní operaci v severních oblastech Iráku, obývaných Kurdy, tyto skutečnosti pak mohly přinést změnu v postavení Kurdů v Turecku, žalovaný si však aktuální informace nevyžádal a spokojil se se starými zprávami. V neposlední řadě pak stěžovatel odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 21. 12. 2005, čj. Azs 235/2004, dle něhož není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než svojí výpovědí, naopak je povinností správního orgánu, aby v případě pochybností shromáždil veškeré dostupné důkazy, které věrohodnost žadatelových výpovědí vyvrátí či zpochybní. V aplikaci na svoji věc tedy považoval rozhodnutí žalovaného za chybné, když správní orgán uvedl, že žadatel nepředložil žádný důkaz o případné hrozbě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Apeloval i na nesprávný výklad žalovaného co do pojmu obav z pronásledování, s tím, že žalovaný uvedl, že mu nehrozí v případě návratu žádný postih – toto však vyvodil nesprávně z toho, že žalobce byl několikrát zadržen, vyslýchán a posléze propuštěn, i když z konstantní judikatury plyne, že správný výklad tohoto pojmu zahrnuje pouhou hrozbu pronásledování. Žádal zrušení rozsudku krajského soudu a navrácení věci k dalšímu řízení.

Správní orgán se s důvody kasační stížnosti neztotožnil, uvedl, že podklad Evropské komise byl zpracován na základě objektivních a uznávaných zdrojů a informací různých mezinárodních a nevládních organizací, k druhému, žalobcem – stěžovatelem atakovanému podkladu pak uvedl, že postavení Kurdů v Turecku popsany konflikt nijak nezměnil. K výkladu pojmu obav z pronásledování pak žalovaný zdůraznil, že každou žádost je třeba posuzovat individuálně, stěžovatel nebyl v zemi původu mučen, nebylo s ním nelidsky zacházeno a nebyl z ničeho obviněn, na jednání policie si nikde nestěžoval, ze spisu je dále zřejmé, že turecké orgány na jeho osobě nemají žádný zájem. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl dne 24. března 2010 pod sp. zn. 2 Azs 66/2009 ve věci rozsudkem, jímž rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve svém rozhodnutí uvedl, že argumentace stěžovatele s odkazem na ust. § 103 odst. 1 písm. d) s.ř.s. absentuje, proto se daným kasačním bodem NSS nezabýval, stěžejní stížní námitka tak stojí na tvrzení, že jako podklad řízení o udělení mezinárodní ochrany neměla být použita Hodnotící zpráva z hlediska kritérií pro přístup Turecka do EU ze dne 6. 11. 2007 (viz výše). Z napadeného rozhodnutí považuje NSS za evidentní, že žalovaný vycházel z tohoto materiálu při svém rozhodování v podstatné míře. NSS pak poukazuje na otázku použitelnosti takového typu diplomatického dokumentu v rámci řízení o mezinárodní ochraně, když tuto řešil

v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, čj. 1 Azs 105/2008 – „...zpráva EK o dosaženém pokroku v připravenosti kandidátské země na členství v EU může být jedním z důkazních prostředků, avšak s ohledem na její diplomatický charakter a účel, pro nějž se zpracovává, je pro azylové účely nezbytné k ní přistupovat při hodnocení důkazů obezřetně (§ 50 odst. 4 a § 51 odst. 1 správního řádu z r. 2004). Zásada materiální pravdy vyjádřená v § 3 uvedeného zákona vyžaduje, aby situace v zemi původu byla zjišťována pomocí jiných zpráv, které netrpí těmito deficity, přičemž zpráva Evropské komise může být užita toliko podpůrně.“ Ze stejného rozhodnutí pak vyplývá, že specifický charakter hodnotící zprávy se musí projevit ve fázi volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu), v níž je nezbytné zohlednit, že se jedná o diplomatický dokument, který není vytvořen pro účely azylového řízení a není zaměřen na analýzu okolností a jevů relevantních pro udělení mezinárodní ochrany. Jako důvodnou pak dále zhodnotil NSS i námitku stěžovatele ohledně druhé podkladové zprávy (též viz výše), tedy zprávy experta německého Spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky, která byla pro jím přednesené události – konkrétní vojenskou akci turecké armády – zastaralá, tyto záležitosti bylo zcela jistě nutné posuzovat ve světle aktuálních informací o zemi původu. Nejvyšší správní soud pak považuje tvrzení žalovaného ve vyjádření ku kasační stížnosti, že k žádným relevantním změnám v postavení Kurdů v Turecku od února 2006 nedošlo, za irelevantní a nepodložené. V této souvislosti pak uvádí, že žalovaný vycházel z výše uvedených podkladů a dále již jen z Informace OAMP o politických stranách Turecka a agenturní zprávy, což NSS považuje za nedostatečné pro pečlivé posouzení situace v zemi původu stěžovatele, je porušen § 3 správního řádu. Toto pochybení mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit, v dané věci je tak naplněn kasační důvod ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s.ř.s., přičemž v dalším řízení bude nutno provést rozsáhlé doplnění dokazování. Na úvaze krajského soudu je zvážit, zda by v případě jeho provedení nenahrazoval činnost správního orgánu, ve smyslu např. rozhodnutí NSS ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004. Na základě doplněného dokazování bude nutné uvážit důvody případného udělení azylu a pokud by takové důvody shledány nebyly, musí být posouzeny rovněž možné důvody pro udělení doplňkové ochrany v intencích aktuálního skutkového stavu.

Při jednání soudu, nařízeném na den 30. 8. 2010, žalobce uvedl, že od r. 2008, kdy došlo k rozhodnutí v jeho věci, zlepšení v oblasti lidských práv v Turecku neseznal, do České republiky nepřišel z ekonomických důvodů, hlavním důvodem jeho vycestování ze země původu je skutečnost, že je Kurd a spolupracoval s kurdskými stranami. Tato situace se v Turecku nezměnila, podle současných zpráv došlo k zabití 216 mladých Kurdů a též několika vojáků, tento boj a střety pokračují. V tureckých věznicích je vězněno 30 tisíc mladých lidí pod 15 let věku a 50 % z nich jsou Kurdové, pokud by byl nucen vrátit se zpět, skončily by takto i jeho děti. Strana byla rozpuštěna, 1 700 lidí je ve vězení, 2 000 jsou někde po horách a přes všechny sliby vlády se situace nelepší. V horách se nacházejí i někteří členové jeho rodiny, nikdo neví, co s nimi je. Pokud by se tamní situace zlepšila, chce se žalobce do vlasti vrátit. S manželkou byli rozvedeni před jeho odjezdem a na této situaci se nic nezměnilo. Ozbrojené operace proběhly dle sdělení pracovnice žalované, ovšem

v jejich oblasti toto probíhá tak, že pro ně přijeli, odvezli je a nikdo o nich nevěděl, takové chování ku Kurdům je v jeho vlasti běžné. Ankara chce ukázat na tuto situaci lepší pohled, ale bylo by dobré, kdyby tamní oblast navštívily organizace, pracující v oblasti lidských práv a tyto se na vlastní oči přesvědčily o tamních běžných skutečnostech. Televizní stanice sice vysílají nějaké programy v kurdštině, ovšem pokud by proběhl nežádoucí program, dostanou pokutu a skončí. Situace v oblasti, kde žalobce žil, je jiná, než o jaké je hovořeno na papíře. Žalobce pro uvedené skutečnosti trvá na svém původním žalobním návrhu, žádá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Pověřená pracovnice žalovaného předložila soudu mapu Turecka s vyznačením místa, kde žalobce žil – D. a s vyznačenou hranicí konfliktu, o kterém bylo hovořeno – probíhal na území Iráku, se souhlasem parlamentu i USA. Bojovníky byli partyzáni PKK, pobývající v horách Iráku. O další situaci v Turecku pak hovoří Zpráva MZV Nizozemska ze srpna 2009, z níž je mj. patrné, že tento konflikt a snaha odtrhnout jižní část Kurdistanu od Turecka probíhá prakticky od r. 1984. Soudu byla dále předložena informace ČTK o věznění mladistvých v Turecku a postupném zlepšování této situace, konečně pak i o situaci vězněného vůdce Ocalana. Situace v Turecku se v kurdské problematice lepší, v rozhlasu i televizi jsou uváděny pořady v kurdštině. Vláda má zájem o zlepšení situace a snaží se vzájemné vztahy uklidnit. Vzhledem k těmto předloženým materiálům navrhl žalovaný zamítnutí žaloby jako nedůvodné, náhradu nákladů řízení neúčtoval.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a napadené rozhodnutí žalovaného zrušil (§ 78 odst. 1 s.ř.s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (odst. 4 téhož ustanovení).

Jak výše uvedeno, Nejvyšší správní soud v Brně ve svém rozhodnutí ze dne 24. března 2010 jednak přisvědčil žalobci – stěžovateli, že jím uváděný stížní důvod nedostatečných podkladů pro vyhodnocení jeho situace v zemi původu byl oprávněný, jednak upozornil krajský soud s ohledem na konstatování této situace na své dřívější rozhodnutí pod sp. zn. 5 Afs 147/2004 ze dne 28. 4. 2005 v tom směru, že je potřebné zvážit, zda nově vyhodnocená situace ve věci žalobce neznamená v potřebě a rozsahu nového dokazování nahrazování činnosti správního orgánu. Nejvyšší správní soud v Brně ovšem dále uvedl, že na základě doplněného dokazování bude nutno nejen znovu uvážit o důvodech pro udělení azylu, ale pro případ, že by takové důvody shledány nebyly, musí být posouzeny rovněž možné důvody pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14 a) zákona o azylu, a to v intencích aktuálního skutkového stavu. V naznačeném rozsahu potřebného doplnění důkazů – podkladových materiálů o situaci v zemi původu žalobce v době, kdy opustil Turecko, ale i v období zcela aktuálním – spatřuje soud rozsah potřebného doplnění, i s případnou konfrontací některých nově zjištěných skutečností s výpovědí žalobce za takový, který by již nahrazoval činnost správního orgánu v nalézacím slova smyslu. Z tohoto důvodu přistoupil soud po pečlivém

zvážení situace k projednání věci a poté ku zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného pro vady řízení (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Věc vrací soud žalovanému k novému řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.), v němž vezme správní orgán v úvahu výše naznačenou potřebu doplnění dokazování, spočívající zejména v opatření si dostatku podkladů pro pečlivé posouzení situace v zemi původu žalobce, zejména pak s přihlédnutím na jeho místo pobytu před opuštěním vlasti a jím tvrzené skutečnosti v této souvislosti, ale i podkladů o aktuální situaci v zemi původu.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud zdůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalobce náhradu nákladů řízení neúčtoval, o náhradě nákladů právního zastoupení žalobce – stěžovatele v řízení o kasační stížnosti pak rozhodl soud samostatným usnesením ze dne 2. 6. 2010.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 30. srpna 2010

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně